

Kemikalieplan förskola

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog 2017-06-12 "Kemikalieplan för Haninge kommun", dnr KS 2016/177. Kemikalieplanen anger gemensamma prioriteringar för kemikaliearbetet i Haninge kommun. Det övergripande målet för kemikalieplanen är att minska förekomsten av skadliga ämnen i kommunens verksamheter. I beslutet från kommunfullmäktige 2017-06-12 framgår att "Samtliga nämnder, Tornberget fastighetsförvaltnings AB och Haninge bostäder AB ges i uppdrag att ta fram handlingsplaner för genomförandet av kemikalieplanen".

Grund- och förskolenämnden antog 2017-09-20 en handlingsplan för genomförande som utbildningsförvaltningen arbetat fram. Handlingsplanen bygger på den vägledning kommunfullmäktige lagt fram som stöd till verksamheterna. Utbildningsförvaltningen har tagit fram en åtgärdslista kopplad till det vägledande materialet. Åtgärdslistan finns med i det systematiska arbetsmiljöarbetet, vilket leder till involvering av all personal samt regelbunden uppföljning.

Alla skolformer inom utbildningsförvaltningen arbetar med genomförandet av kemikalieplanen.

Förvaltningens synpunkter

Efter beslut i grund- och förskolenämnden om att godkänna handlingsplanen har fördjupade diskussioner om kemikalieplanen, och arbetet med den, startat i CLF, central ledningsgrupp förskolan. Varje förskolechef har sedan fått uppdraget att konkret påbörja arbetet. Alla enheter har tagit fram sin egen handlingsplan för att uppnå nivå 1 till den 30 juni 2018. Handlingsplanen mejlas till central förskolechef. Arbetet följs upp i det systematiska arbetsmiljöarbetet, vid vårens kvalitetsdialoger samt i CLF.

Samtliga enheter är klara med nivå 1 (se bilaga, "Vägledning – förskola skola och fritids") i handlingsplanen, och vissa har påbörjat arbetet med nivå 2.

Ledningen på varje förskoleområde har arbetet med kemikalieplanen på APT för att inkludera alla pedagoger i processen. Pedagogerna har sedan gått igenom sin avdelning och tagit bort det material som inte ska finnas i verksamheten. Uppföljning har skett i slutet av vårterminen för att säkerställa att alla avdelningar uppnått nivå 1. Områdena har även inkluderat arbetet med kemikalieplanen i den ordinarie skyddsronen för att säkerställa processen på avdelningarna. Inköparna på förskoleområdena är informerade kring kemikalieplanen och beställningar godkänns av förskolechef innan de genomförs. Även köken är

informerade om kemikalieplanen. Ansvariga för köken har på kockmöten arbetat strategiskt för inköp och utrensning i köken. Det sker även uppföljning i köken för att säkerställa att nivå 1 är uppnådd. I korthet har vårens arbete innehållit följande moment:

- Handlingsplan framtagen på varje förskoleområde.
- Innehållet har gjorts känt bland medarbetare genom APT och kockmöten.
- Genomförande av nivå 1 (kockar och pedagoger).
- Uppföljning genom skydds rond eller annan uppföljning för att säkerställa genomförandet.
- Verksamheten säkerställer att steg 1 efterlevs kontinuerligt och påbörjar steg 2.

Även vårdnadshavare är involverade i processen med kemikalieplanen, då förskolan informerat att de endast tar emot material som är säkerställt enligt kemikalieplanen. Ett område gjorde en kemikaliefilm som visades på föräldraråd och föräldramöten för att medvetandegöra vårdnadshavare i vårt arbete med kemikalieplanen.

De utmaningar vi hittills upplevt är att det är svårt och tidskrävande att gå igenom märkningarna på produkterna. Vid genomgång av köken blev det en viss kostnadsökning på grund av inköp av nytt material. Att hitta lämpliga avtal för inköp är viktigt. Det har även varit svårt att implementera

kemikaliplanen hos vårdnadshavare, då dessa kommer till förskolan med material som de vill skänka och som inte håller den standard kemikalieplanen kräver.

Genom arbetet har en högre medvetenhet kring märkning av material och inköp skett. Det har blivit en ökad efterfråga på naturmaterial vilket vi ser positivt på, ur såväl pedagogisk synvinkel som miljömässig. Det har varit bra att ha en plan och en åtgärdslista att förhålla sig till och checklistorna leder till systematik i arbetet. Arbetet har lett till en ökad medvetenhet hos pedagoger, vårdnadshavare och barn då det blivit mer diskussioner om gifter och hållbar utveckling i förskolan. Det har vidare lett till en ökad medvetenhet kring återvinning och sortering. Även Kremima har haft en viktig roll, då det säkerställs att det material som tas in på Kremima är godkänt och miljömärkt. Utbildning av pedagoger i materialkunskap sker på Kremima. Det är viktigt att alla som är involverade i vår verksamhet behöver bli delaktiga i arbetet med kemikalieplanen för att få så stor effekt som möjligt av arbetet.

I nästa steg, nivå 2, blir det ännu viktigare att vid inköp beakta att rätt varor kommer in i verksamheten samtidigt som ytterligare material kommer att fasas ut. Köken skall involveras mer på vissa områden där bland annat tallrikar, grytor och arbetsredskap går igenom. Även större och mer kostsamma material, som madrasser och skötunderlag,

kommer att fasas ut. Vi kommer att arbeta ännu mer med att sprida goda exempel till övriga områden, så som kemikaliefilmen som visades för vårdnadshavare. Utökade diskussioner med Upphandling Södertörn kring kemikalieplanen kommer att ske i den samordning som sker kring upphandling mellan UBF och upphandlingsenheten.

Utmaningarna framåt handlar om att hitta kompletterande bra material som är miljöklassat, samt att öka mängden upphandlat material som är miljöklassat. En viss kostnadsökning vid inköp kan bli en utmaning.

En effekt av arbetet med kemikalieplanen är att vi fått utökade diskussioner om de globala målen i agenda 2030. Hela förskolan har arbetat med hållbar utveckling under flera år i vårt gemensamma projekt. Det arbetet kommer fortsätta och fördjupas. Vi kan se genom implementeringen av kemikalieplanen att vi arbetar med flera av de globala målen, både direkt och indirekt. Exempelvis delmål 3.9 som säger att: ”till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark”, är direkt kopplat till vårt arbete. Det känns meningsfullt för hela organisationen att så tydligt se att de lokala ansträngningarna faktiskt kan kopplas till viktiga globala mål.

Även under mål 12 finns det direkta kopplingar. ”12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med

nationell politik och nationella prioriteringar”, ligger i linje med det arbete vi startat tillsammans med upphandlingsenheten.

Underlag för beslut

- Dialog och uppföljning med förskolechefer
- Enheternas handlingsplaner
- Vägledning – förskola skola fritids
- www.globalamalen.se

Förslag till beslut

1. Rapporten godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Henrik Lindh

För kännedom: Förskolechefer, rektorer, Pär Olsson, Peteris Smitmanis